

تأثیر حاکمیت شرکتی بانکها بر ثبات مالی

غزال ملکی^{۱*}

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۰۵ تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۰۶/۲۶

چکیده

حاکمیت شرکتی قوی در شرکت‌ها و از جمله بانک‌ها یکی از مهم‌ترین ابزارهای جلوگیری از فساد محسوب می‌شود. مطالعات انجام شده در کشورهای مختلف نشان داده که با ضعف راهبری شرکتی، فساد مالی افزایش یافته و به دنبال آن علاوه بر کاهش سرمایه گذاری مستقیم داخلی و خارجی و افزایش مخارج دولت، رشد اقتصادی نیز کاهش پیدا کرده است. این تحقیق، یک تحقیق تجربی در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری است که مبتنی بر اطلاعات واقعی صورت‌های مالی بانکهای پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار تهران است. این پژوهش از نظر رابطه بین متغیرها علی، از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی پیمایشی می‌باشد که در آن برای تأیید یا رد فرضیات از اطلاعات تاریخی شرکت‌ها و روش‌های آماری استفاده می‌شود. جامعه آماری این تحقیق مشتمل بر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۲ می‌باشد که تعداد نمونه ۱۵ بانک می‌باشد. همچنین در این تحقیق از روش داده‌های تابلویی جهت تخمین مدل استفاده شد. به دو روش توصیفی و استنباطی به تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده، پرداخته شده است. در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از نرم افزار آماری Eviews استفاده شده است. نتایج استفاده از رگرسیون حداقل مربعات معمولی چنین نشان داد که اندازه هیات مدیره و درصد اعضای غیر موظف بر ثبات مالی بانکی تاثیر مثبت و معناداری دارند.

واژگان کلیدی

ثبتات مالی، حاکمیت شرکتی، بانک، اندازه هیات مدیره، درصد اعضای غیر موظف

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور تهران، ایران

۱. مقدمه

بحث حاکمیت شرکتی^۱ بعد از بحران مالی^۲ اخیر اهمیت بسزایی یافته است. نقش حاکمیت شرکتی از چند جهت دارای اهمیت است. اول اینکه برقراری حاکمیت شرکتی باعث می‌شود که منابع کمیاب در اقتصاد به صورت کارا استفاده شود. دوم اینکه منابع به سمت سرمایه‌گذاریهای کارا تخصیص یابند. سوم حاکمیت شرکتی به مدیران کمک می‌کند که بر بهبود عملکرد بنگاه مرکز کنند. چهارم حاکمیت شرکتی به مدیر عامل یا هیئت مدیره^۳ در انتخاب بهترین ابزار برای کنترل منابع کمیاب کمک می‌کند. پنجم حاکمیت شرکتی نهادها را مجبور به پذیرش مقررات می‌سازد. همچنین ثبات سیستم بانکی به چهار دلیل دارای اهمیت است. اول اینکه یک سیستم بانکی باثبات محیط مناسبی را برای جذب سپرده‌ها فراهم می‌کند. دوم اینکه به انتقال سیاست پولی کمک می‌کند. سوم سیستم بانکی باثبات، واسطه مالی کارا ایجاد می‌کند و آن را قادر می‌سازد که در تخصیص منابع به سرمایه‌گذاریها موفق تر عمل نماید و در نتیجه می‌تواند باعث بهبود رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری شود. چهارم وجود سیستم بانکی باثبات باعث افزایش کارایی عملکرد سیستم بانکی و بهبود توزیع منابع در اقتصاد می‌شود (آگنور، آلپر و سیلور،^۴ ۲۰۱۴).

به دلیل وجود ارتباط سیستم بانکی و سیستم کلان اقتصادی، برقراری حاکمیت شرکتی در بانکها دارای اهمیت است. البته باید اذعان نمود برقراری حاکمیت شرکتی در بانکها متفاوت از برقراری آن در سایر نهادهای مالی می‌باشد. پیچیدگی فعالیت بانکها، عدم تقارن اطلاعات را افزایش می‌دهد و قدرت سهامداران را برای مدیریت بانک کاهش می‌دهد. بانکها نقش اصلی تأمین منابع مالی را در کشورهای در حال توسعه بر عهده دارند. همچنین آنها بنگاه‌هایی هستند که به دلیل سپرده‌های دریافتی از مشتریان نسبت بدھی به دارایی بالایی دارند. بنا به دلایل ذکر شده آنها بیشتر تحت تأثیر مقررات هستند به طوریکه باید پاسخگویی بیشتری نسبت به حقوق سپرده‌گذاران داشته باشند، رسیک خود را کاهش دهن و ثبات سیستم پرداخت را تضمین نمایند (پروین، شاکری و احمدیان، ۱۳۹۳).

مقررات حاکمیت شرکتی در زمینه تجدید ساختار مالکیت بانک باعث کاهش رسیک سیستماتیک شده و ممکن است با هدف اصلی سهامداران مبنی بر افزایش ارزش سهم متفاوت باشد. یک تضاد منافع درون بانک بین سپرده‌گذاران و سهامداران وجود دارد. سهامداران می‌خواهند وارد پروژه‌های پر رسیک شوند و ارزش سهام خود را در مقابل افزایش هزینه سپرده‌گذاران افزایش دهند. برای جلوگیری از بحران بانکی و افزایش اعتماد سپرده‌گذاران و همچنین جلوگیری از ورشکستگی سیستم بانکی، سپرده‌گذاران کوچک بیمه می‌شوند و بانکها بیشتر نظام مند می‌شوند. به نظر می‌رسد اجرای حاکمیت شرکتی در بانکها به بهبود عملکرد بانک کمک نماید، اما برقراری و اجرای حاکمیت شرکتی خوب بدون برقراری مکانیسم کنترل داخلی مناسب نظیر داشتن بخش نظارتی مقتدر و اعمال کنترل توسط هیئت مدیره مستقل و سهامداران امکان پذیر نیست (آنجلینی و نری^۵، ۲۰۱۴).

با توجه به اهمیت موضوع برقراری حاکمیت شرکتی در بانک‌ها در این مقاله بر پایه مطالعه تئوریکی ویشنی و شلیفر (۱۹۹۷)، اثر حاکمیت شرکتی بر ثبات بانکی بررسی شده است. چارچوب کلی مقاله در ادامه به این ترتیب می‌باشد. ابتدا چارچوب تئوریکی برقراری حاکمیت شرکتی در بانک‌ها بیان شده است. سپس مطالعات تجربی بر اساس چارچوب تئوریکی در بخش سوم و در بخش چهارم برآورد مدل به روش داده‌های تابلویی و در نهایت جمع بندی و پیشنهادات ارائه گردیده است.

¹ Corporate Governance

² Financial crisis

³ Board of Directors

⁴ Agnore, Alper and Silver

⁵ Angelini and neri

۲. مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

مهمنترین نظریه‌ای که به برقراری حاکمیت شرکتی در بازارهای مالی تأکید دارد، تئوری نمایندگی جنسن و مک لینگ^۶ (۱۹۷۶) است. بر اساس این تئوری رابطه نمایندگی قرارداد فی ماین سهامداران و مدیریت نهاد مالی است بر اساس تئوری نمایندگی هیئت رئیسه، مدیریت سهامداران را برای کنترل مدیریت بنگاه نادیده می‌گیرند. بنابراین هیئت رئیسه به صورت مستقیم نسبت به کنترل مناسب شرکت عکس العمل نشان می‌دهند. بنابراین به خاطر جدا شدن مالکیت از مدیریت مخاطره اخلاقی و انتخاب بد ممکن است اتفاق بیافتد و هیئت مدیره ممکن است منافع خود را در مقابل منافع سهامداران حداکثر سازند. بنابراین مکانیسمی باید باشد که منافع سهامداران را در نظر بگیرد. برقراری حاکمیت شرکتی مناسب می‌تواند تضاد منافع را از بین برد (فرزین وش، دادگر، مهرآرا و همکاران، ۱۳۹۶). در ادامه تئوری نمایندگی را بیان می‌کنیم.

تئوری نمایندگی و مجزا نمودن ساختار مالکیت از ساختار مدیریت تئوری نمایندگی به صورت شفاف مدیریت را از مالکیت جدا می‌سازد. اگر کمیته حاکمیت شرکتی و رئیس هیئت مدیره فرد یکسانی باشد آنگاه ممکن است که قدرت مدیر عامل زیاد بشود و او به دنبال منافع خود باشد به جای اینکه به فکر حداکثر نمودن منافع سهامداران باشد. بنابراین مجزا کردن مدیریت از مالکیت باعث می‌شود که حاکمیت شرکتی کاراتر اعمال شده و عملکرد بانکی بهبود یابد (هادیان و درگاهی، ۱۳۹۶).

۱. تئوری نمایندگی و اندازه هیئت مدیره

تئوری نمایندگی بیان می‌کند که هیئت مدیره با بیشتر از ۷ یا ۸ عضو کارا نیست. هیئت مدیره بزرگ‌کمتر با هم هماهنگ هستند و کمتر با هم در ارتباط هستند و تصمیم‌سازی آنها با مشکل مواجه می‌شود. هیئت مدیره بزرگ باعث می‌شود که اعضا کمتر با هم هماهنگ باشند به این دلیل که کنش و واکنش زیادی نسبت به هم دارند و دچار تضاد منافع با هم می‌شوند. در مجموع هیئت مدیره کوچک به نظر می‌رسد برای مشارکت اعضای هیئت مدیره مناسب‌تر باشد و بنابراین وجود هیئت مدیره کوچک اثر مثبت بر کنترل و ظرفیت تصمیم‌سازی هیئت مدیره و استقلال مدیران خواهد داشت (شکوهی فرد، ظفر پور محمدسرابی، ۱۳۹۴).

۲. تئوری نمایندگی و مالکیت

تئوری نمایندگی بر اهمیت ساختار مالکیت در توسعه حاکمیت شرکتی تأکید دارد. ساختار مالکیت از سه جنبه قابل بررسی است: مالکیت مدیرانه ، مالکیت بلوکی ، مالکیت نهادی . اگر هیئت رئیسه نهاد مالی، مالک سهام باشد، آنگاه آنها همانند مالکین به طور مستقیم به مدیران دستور می‌دهند و آنها را کنترل می‌کنند. بنابراین مسائل کمتری در مقایسه با موقعیتی که اعضای هیئت رئیسه مالک نیستند ولی مدیریت شرکت را نظارت می‌کنند، وجود خواهد داشت. در مالکیت بلوکی اگر یک فرد میزان قابل توجهی سهام در یک شرکت خاص داشته باشد، آنگاه از عملکرد شرکت نسبت به سهامدارانی که مالک تعداد کمی سهام هستند بیشتر نفع می‌برد. اهمیت نقش سهامداران عده در کنترل بنگاه به این دلایل است: سهامداران عده که به طور نرمال مالک تعداد قابل توجهی سهام می‌باشند، منافع بیشتری را نسبت به سهامداران کوچک از بهبود عملکرد بنگاه خواهند داشت. آنها نسبت به سهامداران خرد توانایی بیشتری در کنترل مدیران خواهند داشت (تقوی، احمدیان و کیانوند، ۱۳۹۲).

در دهه اخیر نیز برقراری حاکمیت شرکتی در سیستم بانکی از مباحث مهم و مطرح در مطالعات می‌باشد. هدف از برقراری حاکمیت شرکتی در بانکها افزایش امنیت و ثبات مالی و حفاظت از سرمایه‌گذاران عنوان شده است. دیدگاه‌های مختلفی در مورد رابطه بین برقراری حاکمیت شرکتی و آثار آن بر عملکرد سیستم بانکی وجود دارد. یک دیدگاه تأکید بر برقراری حاکمیت شرکتی و توسط ناظران و قانونگذاران و دیدگاه دوم تأکید بر نظارت بر بخش خصوصی و یا سهامداران بر برقراری حاکمیت شرکتی و دیدگاه سوم تأکید بر نقش مالکیت بانکها در برقراری و اجرای حاکمیت شرکتی مناسب دارد که در ادامه بیان می‌گردد (راونا و والش^۷، ۲۰۰۶).

⁶ McLean

⁷ Ravenna and Walsh

بر اساس یک دیدگاه که از سوی اتوال و تیلور^۸ (۲۰۰۰) بیان شده است، حاکمیت شرکتی در بانکها متفاوت از حاکمیت شرکتی در دیگر بنگاههای مالی می‌باشد و برقراری آن توسط ناظران و قانونگذاران بانکی صورت می‌پذیرد. این دیدگاه از آنجا ناشی می‌شود که بانکها و بنگاههای مالی با ریسکهای متعدد مالی مواجه هستند که بنگاههای غیر مالی در معرض آن ریسکها نیستند مثل ریسک اعتباری. بنابراین مقررات نقش مهمی در رعایت استانداردها و مدیریت مالی بانکها جهت افزایش کارایی و پاسخگویی بانکها دارند. بر عکس بنگاههای غیر مالی در بانکها اگر مدیریت مالی به درستی صورت نگیرد بانک را با خطر ورشکستگی مواجه می‌سازد. نقش هیئت مدیره بانک در ایجاد تعادل بین سپرده‌ها و عرضه اعتبارات و حفظ حقوق سهامداران و سپرده‌گذاران مهم است. بنابراین قانونگذار و ناظر بانکی در مورد تصمیماتی که اتخاذ می‌کند و هیئت مدیره مجری آن است، پاسخگوست (ساه، ۲۰۱۲،^۹). در مقابل دیدگاه دیگر که توسط میکی و اوهرارا (۲۰۰۳) بیان شده است، معتقد است که نظرات بخش خصوصی باید حاکمیت شرکتی را در بانکها برقرار نماید. بر اساس این دیدگاه ناظر و قانونگذار منافع سهامداران را در نظر گرفته و سهامداران نسبت به این موضوع که بانک نسبت به تصمیمات خود پاسخگوست را مطمئن می‌سازد بر اساس این دیدگاه با پاسخگو بودن روسای بانکها و مدیران آنها نسبت به سپرده‌گذاران و سهامداران، پاسخگویی و کارایی عملکرد بانکها افزایش می‌یابد. همچنین بر اساس این دیدگاه سپرده‌گذاران و سهامداران می‌توانند عملکرد هیئت مدیره را با استانداردهای حاکمیت شرکتی بسنجند. این موضوع باعث می‌شود که مدیران بانکها بهتر بتوانند ریسکهای که بانک با آن مواجه است را کنترل نمایند (گرالی، نرا و سسا، ۲۰۱۲،^{۱۰}).

دیدگاه دیگری توسط ویشنی و شلیفر^{۱۱} (۱۹۹۷) بیان شده است که تأکید بر نقش مالکیت بانکها در برقراری مقررات حاکمیت شرکتی و بهبود عملکرد بانکی دارد. بر اساس این دیدگاه مالکیت بانکها به سه دسته مالکیت دولتی، مالکیت خصوصی، مالکیت خارجی تقسیم می‌شود. مالکیت خارجی بانک به دنبال حداکثر نمودن سود دهی بانک است تا بتواند در عرصه بین‌المللی به فعالیت خود ادامه دهد. پس رعایت مقررات حاکمیت شرکتی برای آن دارای اهمیت است. اما مالکیت دولتی یک بانک باعث می‌شود که بیشتر فعالیتهای خود را در راستای اهداف حاکمیت و اهداف سیاسی قرار دهد. مالکیت خصوصی نیز به دنبال جذب مشتریان و افزایش سودآوری بانک می‌باشد بنابراین برای آن رضایت مشتریان، سپرده‌گذاران و سهامداران در اولویت قرار دارد که برقراری حاکمیت شرکتی می‌تواند نقش موثری در بهبود عملکرد سیستم بانکی داشته باشد.

رسم پور (۱۳۹۷) در پژوهش خود با عنوان بررسی اثرات حاکمیت شرکتی بر روی ثبات مالی بانک‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادر تهران، دلالت‌هایی برای بهبود و تقویت ثبات مالی کشور در راستای اقتصاد مقاومتی (مطالعه موردنی افشا و شفافیت) پرداخت با توجه به بحران‌های مالی و بانکی دهه ۱۹۹۰ در کشورهای آمریکا و کانادا و همچنین کشورهای حنوب شرق آسیا در سال‌های ۱۹۹۹ تا ۱۹۹۷ و همچنین سال‌های اخیر، جایگاه حاکمیت شرکتی برای موفقیت شرکت‌ها و بنگاههای مالی اهمیتی بیش از پیش یافته است. بررسی علل ورشکستگی برخی از شرکت‌ها و بانک‌های بزرگ که زیان‌های کلانی به ویژه برای سهامداران در پی داشته، مشخص می‌کند این ضرر و زیان‌ها غالباً ناشی از ضعف حاکمیت شرکتی در این بنگاهها و شرکت‌ها بوده است. در این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اقتصاد سنجی به بررسی اثرات حاکمیت شرکتی (بعد افشا و شفافیت) بر ثبات مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق تهران در دوره زمانی ۱۳۹۶-۱۳۸۸ و با حجم نمونه ۹ بانک پذیرفته شده در بورس می‌پردازیم. برای برآورد مدل روش داده‌های ترکیبی (پانل) بکار گرفته شده است که برای آزمون اعتبار داده‌های ترکیبی از آزمون F لیمر و برای انتخاب اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده شده است. نتایج حاصل از برآورد مدل بیانگر معناداری مثبت حاکمیت شرکتی (بعد افشا و شفافیت) بر روی ثبات مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر می‌باشد و در پایان به برخی از عواملی که باعث شده حاکمیت شرکتی در نظام مالی به صورت کارا اجرا نشود اشاره شده است.

⁸ Attal and Taylor

⁹ suh

¹⁰ Grali, Neera and Sasa

¹¹ Vishni and Shalifar

اکبری ، داریانی ، خان زند(۱۳۹۶) در مقاله ای به عنوان تأثیر مؤلفه های حاکمیت شرکتی بر ثبات مالی شرکتهای بیمه مورد بررسی قرار داد حاکمیت شرکتی مکانیسم مناسبی برای کنترل ریسک سازمانها است و حاکمیت شرکتی ضعیف میتواند بر افزایش ریسک ورشکستگی و درنتیجه بر گسترش بحرانهای مالی تأثیرگذار باشد. هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر مؤلفه های حاکمیت شرکتی (اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره، اندازه شرکت، درصد مالکیت سهام هیئت مدیره، ساختار مالکیت هیئت مدیره) و متغیرهای کلان اقتصادی (تورم و رشد تولید ناخالص داخلی) بر ثبات مالی شرکتهای بیمه (شاخص Z-score) از طریق تحلیل داده های تابلویی مربوط به ۱۱ شرکت بیمه ایرانی در بازه زمانی ۱۳۳۱ - ۱۳۳۱ با استفاده از نرم افزار Stata است. یافته ها نشان میدهد اندازه هیئت مدیره، استقلال اعضاء و اندازه شرکت بر ثبات مالی شرکتهای بیمه اثر مثبت و تورم سالیانه اثر منفی دارد. نتایج به دست آمده در خصوص اثر مثبت تعداد اعضا هیئت مدیره و همچنین استقلال آنها بر ثبات مالی شرکتها، مهر تأییدی بر ضرورت وجود مواد ۳ و ۱ آینستاهم شماره ۳۳ شورای عالی بیمه میباشد.

تلغیق شاخص هایی نظیر Z-score با شاخص توانگری مالی میتواند در تشخیص دقیقت ریسک ورشکستگی شرکتهای بیمه و میزان ثبات مالی آنها و متعاقباً تعریف اقدامهای پیشگیرانه لزم و اصلاح وضعیت مالی و عملکردی شرکتها مؤثر باشند. تقوی ، احمدیان ، کیانوند (۱۳۹۲) در مقاله ای به بررسی تحلیلی بر تأثیر حاکمیت شرکتی بر ثبات سیستم بانکی کشورهای در حال توسعه (با تأکید بر شاخص مالکیت بانک ها) پرداختند حاکمیت شرکتی مکانیسم مناسبی برای کنترل ریسک درون بنگاه است. بعد از وقوع بحران مالی اخیر، ناظران بانکی و بانک های مرکزی بحث کردند که حاکمیت شرکتی ضعیف ممکن است نقش مهمی در افزایش ریسک پذیری نهاد مالی و در نتیجه گسترش بحران مالی داشته باشد. به نظر می رسد در کشورهای در حال توسعه، برقراری حاکمیت شرکتی در بانک ها مهمتر از برقراری حاکمیت شرکتی در سایر نهادهای مالی باشد. به دلیل اینکه بخش بانکی در این دسته از کشورها نقش بیشتری نسبت به سایر نهادهای مالی در اقتصاد دارا است. وجود حاکمیت شرکتی ضعیف در بانک باعث کاهش اطمینان در توانایی بانک برای مدیریت دارایی ها و بدھی هایش می شود. بنابراین بررسی اثر حاکمیت شرکتی بر عملکرد سیستم بانکی دارای اهمیت است.

در این پژوهش تأثیر ساختار مالکیت بانک ها به عنوان معیار سنجش حاکمیت شرکتی بر شاخص های ثبات بانکی برخی از کشورهای در حال توسعه بررسی شده است. ساختار مالکیت بانک ها به عنوان متغیر مستقل از جنبه مالکیت دولتی، مالکیت خصوصی و مالکیت خارجی بررسی شده است. نمونه مورد بررسی ۴۰ کشور منتخب از کشورهای در حال توسعه در دوره ۲۰۱۱- ۲۰۰۰ می باشد. برای آزمون فرضیه از روش اثرات تصادفی داده های تابلویی استفاده شده است. نتایج حاصل از بررسی بیانگر آن است که مالکیت دولتی بانک ها اثر بزرگتری بر افزایش مطالبات معوق نسبت به مالکیت خصوصی و خارجی دارد. اما مالکیت خارجی نسبت به سایر انواع مالکیت ها از نظر نسبت های سودآوری بانک بهتر عمل می نماید.

رحمیان ، محمدی ، صالحی راد(۱۳۹۲) در مقاله ای به بررسی نقش سازوکارهای حاکمیت شرکتی در عملکرد بانکها پرداختند با توجه به نقش مهم بانکها در اقتصاد، حاکمیت شرکتی در بانکها از اهمیت زیادی برخوردار است. سقوط انرون و مطرح شدن قانون ساربیتر آکسلی، بحران مالی جهانی و رسوایی های بانکی اخیر در کشور از مهمترین انگیزه های پژوهش در حوزه حاکمیت شرکتی بانکها است.

این مقاله پس از بررسی ویژگی های خاص سیستم بانکی به بررسی تجربی تأثیر سه دسته سازوکارهای حاکمیت شرکتی (ساختار مالکیت، ساختار هیات مدیره و حسابرسی) بر عملکرد بانک های ایرانی مپردازد. یافته های حاصل از بررسی اطلاعات مربوط به ۷۸ سال شرکت طی بازه زمانی ۱۳۸۵- ۱۳۹۰ با استفاده از الگوی داده های تابلویی با اثرات تصادفی، نشان میدهد که سازوکارهای حاکمیت شرکتی به طور کلی بر عملکرد بانکها موثر است. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که درصد مالکیت سهامداران عمدۀ رابطه هی مثبت و معناداری با عملکرد بانک دارد. همچنین بین تفکیک وظایف مدیر عامل از هیات مدیره و کیفیت

حسابرسی با عملکرد بانک رابطه‌ی منفی و معناداری وجود دارد. از طرفی نتایج پژوهش نشان میدهد که بین اندازه‌ی هیات مدیره و درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره با عملکرد بانک رابطه‌ی معناداری وجود ندارد.

لیپر^{۱۲} (۲۰۱۵) در مقاله به عنوان رابطه غیر مستقیم بین حاکمیت شرکتی و ثبات مالی مورد بررسی قرار داد در پی بحران‌های آخیر، آگاهی بیشتری در مورد نقش یک چارچوب حاکمیت سازمانی صحیح برای افزایش ثبات مالی وجود دارد. با این وجود ما اعتقاد داریم که رابطه بین حکمرانی شرکتی و ثبات مالی غیر مستقیم است؛ شرکت‌ها موظف به دنبال ثبات مالی نیستند مگر آنکه قوانین یا مقررات خاص آن نیازمند باشد. جالب توجه است، با داشتن چنین اهدافی، شرکت‌های بزرگ، به ویژه کسانی که در سیستم مالی فعالیت می‌کنند، می‌توانند به خطرات سیستمیک منجر شوند، از حمایت مالی برخوردار شوند. مشکلات کلاسیک حاکمیت شرکتی مانند جبران خسارت مدیریت، ترکیب هیئت مدیره و استقلال مدیر، نظریه عامل یا ارزیابی صحیح، مشکلی است که در هنگام ارزیابی چگونگی تأثیر آن بر ثبات مالی، تحلیل می‌شود.

کراسپی و همکاران^{۱۳} (۲۰۱۴) اثر حاکمیت شرکتی را بر عملکرد سیستم بانکی با تأکید بر شاخصهای ثبات بانکی کشور اسپانیا بررسی نموده اند. یافته‌های این مقاله حاکی از وجود رابطه منفی بین مداخله حاکمیت و عملکرد سیستم بانکی است. اما نتیجه دخالت با تغییر نوع مالکیت بانک متفاوت است. مکانیسم کنترل داخلی باعث بهبود عملکرد بانکهای تجاری شده است، اما در بانکهای سپرده‌پذیر مکانیسم ضعیف کنترل داخلی اثر چندانی بر بهبود عملکرد این نوع از بانکها ندارد، اما رابطه معنی‌داری بین مداخله حاکمیت شرکتی و عملکرد بانک‌های سپرده‌پذیر دارد.

لی^{۱۴} (۲۰۱۴) اثر حاکمیت شرکتی را بر ثبات مالی ۱۷ کشور در حال توسعه در دوره ۱۹۹۳-۲۰۰۴ با استفاده از روش داده‌های تابلویی بررسی کرده است. نتایج حاصل از بررسی حاکی از این است که اگر آزاد سازی مالی قبل از اجرای درست مقررات حاکمیتی برقرار شود باعث بی ثباتی مالی و بالاخص باعث بحران و بی ثباتی بانکی می‌شود. درواقع یک رابطه پویا بین آزاد سازی بازار مالی و مقررات حاکمیت شرکتی وجود دارد.

۲.۳. فرضیه‌های پژوهش

اندازه هیات مدیره بر ثبات مالی بانک تأثیر معناداری دارد.

درصد اعضای غیر موظف بر ثبات مالی بانک تأثیر معناداری دارد.

۲.۴. مدل تحقیق

مدل دگرسیونی پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

$$z_score = \beta_0 + \beta_1 * INDEPEND + \beta_2 * BSIZE + \beta_3 * Size + \beta * Growth + \beta * 5 Roa$$

متغیر مستقل: حاکمیت شرکتی

در این تحقیق حاکمیت شرکتی با ابعاد درون سازمانی زیر سنجیده می‌شود.

درصد اعضای غیر موظف هیئت مدیره^{۱۵}:

در این تحقیق همانند تحقیق‌های حسن و بوت (۲۰۰۹)، گادفرد^{۱۶} و همکاران (۲۰۰۹) و ایزدی نیا و رساییان (۱۳۸۹) این متغیر از درصد (نسبت) اعضای غیر موظف هیئت مدیره به کل اعضای هیئت مدیره بدست می‌آید.

اندازه هیئت مدیره (BSize)

در این تحقیق متغیر اندازه هیئت مدیره به وسیله تعداد اعضاء هیئت مدیره سنجیده می‌شود (ابور^{۱۷}، ۲۰۰۷).

متغیر وابسته: ثبات مالی بانک

¹² Lyuper

¹³ Kraspi et al

¹⁴ Lee

¹⁵- Independent Ratio

¹⁶- Gadford

¹⁷- Ebeyer

به منظور ثبات مالی در بانکها از شاخص Z-score استفاده خواهیم کرد سیهک و هسی (۲۰۰۹) شاخصی را بر اساس نظریه ارزش مجاز برای اندازه گیری ثبات مالی بانکها معرفی کرده‌اند که به نظر میرسد به نظریه ارزش مجاز نزدیک باشد؛ این شاخص متغیری در محیط سرمایه گذاری مطرح شده، اما با اصول Z-score است. گرچه شاخص Z-score وابسته به نام و ویژگیهای نظام مالی همخوانی داشته و قابل تعمیم به بانکهای اسلامی است. این شاخص با احتمال ورشکستگی بانک رابطه معکوس دارد. ورشکستگی بانک به این صورت تعریف می‌شود که ارزش داراییهای بانک، کمتر از ارزش بدھیهایش باشد؛ این شاخص به صورت زیر نشان داده می‌شود:

$$Z = \frac{k+\mu}{\delta}$$

که در آن:

k : همان نسبت سرمایه نقدی به دارایی است که از تقسیم سرمایه نقدی به مجموع دارایی‌های مالی بانک به دست می‌آید.
مل: میانگین بازدهی داراییهای بانک است. شایان ذکر است که در صورت سود و زیان بانکها دو نوع درآمد ذکر شده است: درآمدهای مشاع و غیر مشاع.

درآمدهای مشاع همان درآمد ناشی از اعطای تسهیلات است که وقتی سهم سپرده گذاران از آن کسر شود، آنچه باقی میماند همان سهم بانک از درآمدهای مشاع میباشد و در این مطالعه به عنوان بازدهی ناشی از فعالیتهای مشاع در نظر گرفته شده است. درآمدهای غیر مشاع هم شامل مواردی از قبیل درآمد ناشی از معاملات ارزی، کارمزد دریافتی، حقوق کاله از میانگین درآمدهای مشاع و مابهکارگیری سپرده‌ها و ... میباشد. در این مطالعه برای محاسبه غیرمشاع استفاده شده و در نهایت میانگین به دست آمده بر سطح دارایی‌های مالی بانک تقسیم می‌شود.

۵. انحراف معیار بازدهی دارایی به عنوان تقریبی برای دفعات تغییر بازده (Rиск بازده) است؟

۶. برای محاسبه از انحراف معیار درآمدهای مشاع و غیر مشاع استفاده میشود

مشخص است که هرچه Z بزرگ‌تر باشد، احتمال ورشکستگی بانک کمتر است. یکی از ویژگیهای مهم شاخص Z-score آن است که میزان ثبات را به طور واضح، معقولانه و قابل استناد نشان میدهد. این شاخص، هم برای بانکی دارای استراتژی ریسک بالا-بازده بالا و هم برای بانکی که از استراتژی ریسک پایین-بازده پایین استفاده میکند. قابل استناد است.

متغیرهای کنترلی

به منظور کنترل سایر متغیرهایی که به نحوی در تجزیه و تحلیل مسئله تحقیق مؤثرند، متغیرهای کنترلی لازم با توجه به مرور متون به شرح زیر تعیین شدند:

اندازه شرکت (Size): برابر است با لگاریتم طبیعی جمع دارایی‌های پایان دوره.

اهرم مالی (lev): برابر نسبت کل بدھی به کل دارایی

بازده دارایی (ROA): برابر است با نسبت سود خالص به جمع دارایی‌های پایان دوره.

۳. یافته‌های پژوهش

به منظور بررسی مشخصات عمومی متغیرها، همچنین برآورد مدل و تجزیه و تحلیل دقیق آنها، آشنایی با آمار توصیفی مربوط به متغیرها لازم است. آمار توصیفی به محاسبه پارامترهای جامعه می‌پردازد و شامل شاخص‌های مرکزی و پراکندگی جامعه و ... می‌باشد. در جدول (۱) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش شامل میانگین، میانه، بیشینه، کمینه، انحراف معیار و آورده شده است.

جدول (۱) آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

نام متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار
درصد اعضای غیر موظف	۰,۳۹۴۲	۰,۴	۱	۰,۰۰۰	۰,۱۲۹۹
اندازه هیات مدیره	۵,۴۱۵۶	۰,۳	۵	۱	۰,۱۲۹۹
ثبتات مالی	۵,۸۸۲	۳,۲۱۴	۷,۱۹۷۲	۰,۹۴۰۷	۰,۱۰۱۳
اندازه شرکت	۱۳,۹۵۹	۱۳,۷۹۶	۱۸,۷۳۹	۱۰,۱۰۴	۱,۳۴۷۶
اهمم مالی	۲,۴۹۰۸	۲,۱۵۰۱	۷,۳۵۷۹	۰,۳۷۶۳	۱,۵۰۷۷
بازده دارایی	۰,۱۱۵۴	۰,۰۹۶۶	۰,۵۵۰۲	-۰,۲۶۳۴	۰,۱۳۹۲

نمایل بودن جزء خطأ

یکی از فروض مهم راجع به جمله باقیمانده این است که توزیع جملات آن نرمال است. به منظور آزمون نرمال بودن جمله خطأ از آماره آزمون جار کو-برا^{۱۸} استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده، مقدار احتمال آماره آزمون جار کو-برا، در هر سه مدل پژوهش کمتر از ۵٪ می‌باشد. بنابراین در هر سه مدل فرضیه صفر مبنی بر نرمال بودن جزء خطأ رد می‌شود. زمانی که اندازه نمونه به اندازه کافی بزرگ باشد، انحراف از فرض نرمال بودن معمولاً بی اهمیت و پیامدهای آن ناچیز است. در شرایط مذکور، با توجه به قضیه حد مرکزی می‌توان دریافت که حتی اگر باقیمانده‌ها نرمال نباشند، آماره‌های آزمون به طور مجانبی از توزیع نرمال پیروی می‌کنند، بدون تورش هستند و از کارآیی برخوردارند. لذا با توجه به این مطالب می‌توان فرض نرمال بودن جزء خطأ را نادیده گرفت.

جدول ۲: نتایج حاصل از نرمال بودن جمله خطأ

مدل	آماره جار کو به را	احتمال	نتیجه
اول	۱۲,۵۸۹۵	۰,۰۰۱۸	نرمال بودن جزء خطأ

بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

همان‌طور که در فصل سه اشاره شد، لازم است که قبل از تخمین مدل، مانایی متغیرهای آن مورد بررسی قرار بگیرد. یک متغیر، وقتی ماناست که میانگین، واریانس و کواریانس آن در طول زمان ثابت باقی بماند. به طور کلی اگر مبدأ زمانی یک متغیر، تغییر کند و میانگین و واریانس و کواریانس تغییری نکند، در آن صورت متغیر ماناست و در غیر این صورت متغیر، نامانا خواهد بود. فرضیه‌های مربوط به مانایی متغیرها به صورت زیر می‌باشد:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{متغیر ناماناست: } H_0 \\ \text{متغیر ماناست: } H_1 \end{array} \right.$$

مانایی متغیرها در سه حالت "در سطح"، "روی تفاضل اول" و "روی تفاضل دوم" می‌تواند بررسی شود. متغیرهایی که احتمال حاصل از آزمون آنها "در سطح" کمتر از ۵٪ می‌باشد فرضیه صفر در مورد آن رد شده و آن متغیر در سطح ماناست درصورتیکه بیشتر از ۵٪ باشد، نامانا است.

نتایج آزمون مانایی در جدول (۳) درج گردیده است. بر اساس آزمون «لوین، لین و چو»^{۱۹} چون مقدار احتمال همه متغیرها کمتر از ۵٪ بوده است، همه متغیرهای مستقل، وابسته و کنترلی در دوره پژوهش در سطح پایا^{۲۰} بوده‌اند پایابی بدین معنی است که میانگین

¹⁸ - Jarque-Bera

¹⁹ - Levin, Lin & Chu.

²⁰ - Stationarity

و واریانس متغیرهای پژوهش در طول زمان و کواریانس متغیرها بین سال‌های مختلف ثابت بوده است. همانگونه که در جدول (۳) ملاحظه می‌شود همه متغیرها مانا هستند و نیازی به آزمون هم جمعی^{۲۱} وجود ندارد. بنابراین مشکل رگرسیون کاذب در ضرایب برآورده وجود نخواهد داشت در رگرسیون کاذب معنی‌دار ضرایب به صورت کاذب است.

جدول ۳: نتایج آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

نتایج	لوین، لین و چو		متغیرها
	احتمال	آماره	
مانا	۰,۰۰۰	-۱۲,۴۷۴۹	درصد اعضای غیر موظف
مانا	۰,۰۰۰	-۱۰,۶۴۳۱	اندازه هیات مدیره
مانا	۰,۰۰۰	-۶,۰۷۷۱	ثبت مالی
مانا	۰,۰۰۰	-۱۷,۹۳۲۹	اندازه شرکت
مانا	۰,۰۰۰	-۶,۳۳۹۸	اهرم مالی
مانا	۰,۰۰۰	-۶,۰۸۶۴	بازده دارایی

آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

با توجه به دلایل مطروحه در فصل سوم داده‌های این پژوهش از نوع ترکیبی می‌باشد. اما قبل از تخمین مدل‌ها لازم است که روش تخمین (تلقیقی یا تابلویی) مشخص گردد. برای این منظور از آزمون F لیمر استفاده شده است. برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها بیشتر از ۵٪ باشد یا به عبارتی دیگر آماره آزمون آنها کمتر از آماره جدول باشد، از روش تلقیقی استفاده می‌شود و برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها کمتر از ۵٪ است، برای تخمین مدل از روش تابلویی استفاده می‌شود. روش تابلویی خود با استفاده از دو مدل "اثرات تصادفی" و "اثرات ثابت" می‌تواند انجام گیرد. برای تعیین اینکه از کدام مدل استفاده شود از آزمون هاسمن استفاده گردیده است. مشاهداتی که احتمال آزمون آنها کمتر از ۵٪ است از مدل اثرات ثابت و مشاهداتی که احتمال آزمون آنها بیشتر از ۵٪ است از مدل اثرات تصادفی برای تخمین مدل استفاده شده است.

همان‌طور که در جدول (۴) منعکس گردیده، احتمال F لیمر کلیه مدل‌های پژوهش کمتر از ۵٪ می‌باشد لذا برای تخمین کلیه مدل‌ها از روش تابلویی استفاده می‌شود. و با توجه به اینکه احتمال آزمون هاسمن کلیه مدل‌های تحقیق کمتر از ۵٪ می‌باشد لذا برای تخمین کلیه مدل‌ها از الگوی اثرات ثابت بهره گرفته می‌شود.

جدول ۴: نتایج حاصل از آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

نتیجه	احتمال	آماره	آزمون	مدل
روش تابلویی	۰,۰۰۰	۸,۵۴۸۶	F لیمر	اول
الگوی اثرات ثابت	۰,۰۰۸۴	۱۳,۶۸۰۶	هاسمن	

تخمین مدل و تجزیه و تحلیل نتایج

بعد از اینکه فروض کلاسیک مربوط به رگرسیون و مانایی متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت و روش تخمین مدل هم مشخص گردید، حال نوبت آن است که مدل با توجه به نتایج آزمون F لیمر و هاسمن برآورد گردد. در همین راستا از نرم افزار Eviews9 برای تشخیص رابطه موجود بین متغیرها استفاده شده است.

نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

حاکمیت شرکتی بر ثبات مالی بانکی تأثیر معناداری دارد.

✓ درصد اعضای غیر موظف بر ثبات مالی بانکی تأثیر معناداری دارد.

✓ اندازه هیئت مدیره بر ثبات مالی بانکی تأثیر معناداری دارد.

به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمين مدل که ارائه شده، بهره گرفته شده است. با توجه به نتایج مدل اول، مقدار احتمال (یا سطح معناداری) F برابر ۰/۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود، یعنی مدل معنی دار است. مقدار آماره دوربین واتسون ۰/۰۹۷ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد، تقریباً ۷۸,۹۵٪ تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل، توضیح داده می‌شوند.

نتایج حاصل از آماره t نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵٪، کلیه متغیرهای موجود در مدل معنی دار هستند. نتایج حاصل از متغیرهای کنترلی نشان می‌دهد که اندازه و رشد و بازده دارایی با ثبات مالی بانکی رابطه مثبت و معناداری دارند.

در حالت کلی نتایج تخمين مدل اول نشان می‌دهد که ضریب متغیر درصد اعضای غیر موظف، ۰/۰۴۱۸۰۰ بوده که نشان دهنده تأثیر درصد اعضای غیر موظف بر ثبات مالی بانکی می‌باشد که با توجه به آماره t، در سطح اطمینان ۹۵٪ ضریب متغیر درصد اعضای غیر موظف معنی دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان فرضیه فرعی اول را تأیید شده تلقی نمود. این امر به این معنی است که بین درصد اعضای غیر موظف و ثبات مالی بانکی رابطه معناداری وجود دارد.

همچنین نشان می‌دهد که ضریب متغیر اندازه هیأت مدیره، ۰/۰۲۰۰۷ بوده که نشان دهنده تأثیر مثبت اندازه هیأت مدیره بر ثبات مالی بانکی می‌باشد که با توجه به آماره t، در سطح اطمینان ۹۵٪ ضریب متغیر اندازه هیأت مدیره معنی دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان فرضیه فرعی دوم را تأیید شده تلقی نمود. این امر به این معنی است که بین اندازه هیأت مدیره و ثبات مالی بانکی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر، در صورت افزایش اندازه هیأت مدیره، ثبات مالی بانکی افزایش می‌یابد.

جدول ۵: نتایج تخمين مدل اول پژوهش

		روش تخمين: رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته				متغیر وابسته: ثبات مالی بانکی
احتمال	آماره t	خطای استاندارد	ضریب برآورده	نماد	متغیر	
۰,۰۴۰۱	۲,۰۵۵۹۰۴	۰,۰۸۰۷۳۳	۰,۱۶۵۹۷۹	C	مقدار ثابت	
۰,۰۰۱۷	-۳,۱۴۲۰۹	۰,۰۱۳۳۰۳	۰,۴۱۸۰۰	Independent Ratio	درصد اعضای غیر موظف	
۰,۰۱۷۸	۲,۳۷۵۷۵۶	۰,۰۸۴۵۱۴	۰,۲۰۰۷۸۶	BSIZE	اندازه هیأت مدیره	
۰,۰۰۸۸	۲,۶۳۰۸۸۶	۰,۰۰۷۴۶۵	۰,۰۱۹۶۳۹	SIZE	اندازه شرکت	
۰,۰۰۵۲	۲,۸۰۷۳۶۳	۰,۰۰۳۷۱۲	۰,۰۱۰۴۲۱	lev	اهرم مالی	
۰,۰۰۰۰	-۱۵,۰۳۹۵۴	۰,۰۲۰۱۳	-۰,۳۰۲۷۵۳	ROA	بازده دارایی	
٪۷۸,۹۵					ضریب تعیین تعديل شده	
۲,۰۹۷					دوربین-واتسون	
۵۴۹,۱۹۶					آماره F	
۰,۰۰۰۰					احتمال (آماره F)	

۴. بحث و نتیجه گیری

تفاوت قابل توجه صنعت بانکداری با سایر صنایع و نقش قابل توجه آن در اقتصاد کشور موجب شده که اهمیت راهبری شرکتی در بانک‌ها حساس‌تر از سایر صنایع باشد. اگرچه راهبری شرکتی ضعیف در هر شرکتی می‌تواند منجر به بی ثباتی مالی شده و در نتیجه

ریسک شرکت را افزایش دهد؛ اما این وضعیت در خصوص بانک‌ها حادتر به نظر می‌رسد. اگسترش دامنه فعالیت شرکت‌ها و نیاز به مدیران متخصص، به منظور تقویت پاسخگویی و شفافیت اطلاعات در شرکت‌ها و واحدهای اقتصادی که تمام یا بخشی از سرمایه آنها از سوی سهامداران تامین مالی شده است، مدیریت از مالکیت در شرکت‌ها به ویژه شرکت‌های سهامی عام تفکیک شده و مدیران شرکت‌ها نه تنها در برابر سهامداران و مالکان بلکه در برابر گروه ذینفع بزرگتری به نام جامعه، مسئولیت پاسخگویی دارند. نابراین برای حصول اطمینان از ایفاده مسئولیت پاسخگویی بنگاه‌های اقتصادی در مقابل عموم افراد ذینفع، باید نظارت و مراقبت کافی به عمل آید. اعمال نظارت و مراقبت در این زمینه مستلزم وجود ساز و کارهای مناسب است که از جمله آن طراحی و اجرای نظام راهبری شرکتی مناسب در بنگاه‌های اقتصادی است. راهبری شرکتی قوی در شرکت‌ها و از جمله بانک‌ها یکی از مهم ترین ابزارهای جلوگیری از فساد محسوب می‌شود. مطالعات انجام شده در کشورهای مختلف نشان داده که با ضعف راهبری شرکتی، فساد مالی افزایش یافته و به دنبال آن علاوه بر کاهش سرمایه گذاری مستقیم داخلی و خارجی و افزایش مخارج دولت، رشد اقتصادی نیز کاهش پیدا کرده است.

حاکمیت شرکتی مکانیسم مناسبی برای کنترل ریسک درون بنگاه است. بعد از وقوع بحران مالی اخیر، ناظران بانکی و بانکهای مرکزی بحث کردند که حاکمیت شرکتی ضعیف ممکن است نقش مهمی در افزایش ریسک پذیری نهاد مالی و در نتیجه گسترش بحران مالی داشته باشد. به نظر می‌رسد در حال توسعه، برقراری حاکمیت شرکتی در بانکها مهمتر از برقراری حاکمیت شرکتی در سایر نهادهای مالی باشد. به دلیل اینکه بخش بانکی در این دسته از کشورها نقش بیشتری نسبت به سایر نهادهای مالی در اقتصاد دارا است.

وجود حاکمیت شرکتی ضعیف در بانک باعث کاهش اطمینان در توانایی بانک برای مدیریت داراییها و بدھی هایش می‌شود. عوامل مختلفی باعث اهمیت اثر مقررات حاکمیت شرکتی بر ثبات سیستم بانکی شده است. یکی از این عوامل به مدیریت ریسک برمی‌گردد که مدیریت ریسک اگر به صورت مناسب صورت بگیرد باعث افزایش قدرت رقابت در سیستم بانکی و افزایش نقدینگی می‌شود. عامل دیگر مربوط به نقش سیستم بانکی در افزایش مشارکت سهامداران یا سرمایه گذاران در بازار مالی می‌باشد. لذا وجود مقررات حاکمیت شرکتی باعث ایجاد امنیت برای سرمایه گذاران و ممانعت از ایجاد مخاطره اخلاقی شده و همچنین باعث بهبود مدیریت شوکها در سیستم بانکی می‌شود. نتایج این پژوهش با پژوهش تقوی، احمدی و کیانوند (۱۳۹۲) همسو و هم جهت است.

۵. منابع و مأخذ

۱. پروین، سهیلا، عباس شاکری و اعظم احمدیان (۱۳۹۳)، «تحلیلی بر تأثیر شوک‌های ترازنامه‌ای نظام بانکی بر تولید و تورم در اقتصاد ایران»، *فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی*، شماره ۱۴، بهار، صص ۱۴۹ - ۱۸۶.
۲. فرزین و ش اسدالله، دادگر ید الله، مهرآرا محسن، نجار راده ابوالفضل. نقش حاکمیت شرکتی بر شاخص‌های عملکرد نظام بانکی. *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*
۳. شکوهی فرد، سیامک و عباس ظفر محمدپورسرابی، ۱۳۹۴، *مطالعه ثبات مالی و ریسک در بانکداری اسلامی*، کنفرانس بین المللی مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی، ترکیه - استانبول، شرکت مدیران ایده پردازان پایتخت ایلیا
۴. میرباقری هیر میرناصر، ناهیدی امیر خیز محمدرضا، شکوهی فرد سیامک. ارزیابی ثبات مالی و تبیین عوامل مؤثر بر ثبات مالی بانک‌های کشور. *فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی*
۵. هادیان، مهدی، درگاهی، حسن. (۱۳۹۶). نقش سیاست‌های اقتصاد کلان در ثبات مالی اقتصاد ایران. *پژوهش‌های اقتصادی ایران*
6. Agénor, P. R., Alper, K., & da Silva, L. A. P. (2014), "Sudden Floods, Macroprudential Regulation and Stability in an Open Economy". *Journal of International Money and Finance*, 48, 68-100.

7. Angelini, P., Neri, S., & Panetta, F. (2014), "The Interaction Between Capital Requirements and Monetary Policy". *Journal of Money, Credit and Banking*, 46(6), 1073-1112
8. Aschauer, D. A. (1985), "Fiscal Policy and Aggregate Demand". *The American Economic Review*, 75(1), 117-127
9. Bernanke, B. S., Gertler, M., & Gilchrist, S. (1999), "The Financial Accelerator in a Quantitative Business Cycle Framework". *Handbook of Macroeconomics*, 1, 1341-1393.
10. Burriel, P., Fernández-Villaverde, J., & Rubio-Ramírez, J. F. (2010), "MEDEA: a DSGE Model for the Spanish Economy". *SERIES*, 1(1-2), 175-243.
11. Calvo, G. A. (1983), "Staggered Prices in a Utility-Maximizing Framework". *Journal of Monetary Economics*, 12(3), 383-398.
12. Claessens, S., Kose, M. A., & Terrones, M. E. (2012), "How Do Business and Financial Cycles Interact?". *Journal of International Economics*, 87(1), 178-190
13. Curdia, V., & Woodford, M. (2010), "Credit Spreads and Monetary Policy". *Journal Of Money, Credit and Banking*, 42(s1), 3-35.
14. Dagher, J., Gottschalk, J., & Portillo, R. (2010), "Oil Windfalls in Ghana: A Dsge Approach", *IMF Working Paper*, No. 10-116. International Monetary Fund.
15. Gerali, A., Neri, S., Sessa, L., & Signoretti, F. M. (2010), "Credit and Banking in a DSGE Model of the Euro Area". *Journal of Money, Credit and Banking*, 42(s1), 107-141.
16. Kiyotaki, N., & Moore, J. (1997), "Credit Chains". *Journal of Political Economy*, 105(21), 211-248.
17. Ravenna, F., & Walsh, C. E. (2006), "Optimal Monetary Policy with the Cost Channel". *Journal of Monetary Economics*, 53(2), 199-216.
18. Suh, H. (2012), "Macroprudential Policy: Its Effects and Relationship to Monetary Policy". *Working Paper*, No. 12-28. Federal Reserve Bank of Philadelphia
19. Uhlig, H. (1999), "A Toolkit for Analyzing Nonlinear Dynamic Rational Expectations Models Easily". *Computational Methods for the Study of Dynamic Economics*, 150-200.
20. Woodford, Michael. (2012), "Inflation Targeting and Financial Stability." *NBER Working Paper*, No. 17967. National Bureau of Economic Research

The Impact of Corporate Governance on Banks' Financial Stability

Ghazal Maleki¹

Date of Receipt: 2019/08/27 Date of Issue: 2019/09/17

Abstract

Strong corporate governance in companies, including banks, is one of the most important means of preventing corruption. Studies in various countries have shown that corporate governance weakness has increased financial corruption, which has led to a decline in economic growth, in addition to reducing domestic and foreign direct investment and increasing government spending. This research is an empirical research in the field of positive accounting research based on actual information on the financial statements of banks accepted in the Tehran Stock Exchange. This research is based on the relationship between causal variables, in terms of purpose, applied and in terms of method, descriptive survey, which uses historical information of companies and statistical methods to confirm or exclude hypotheses. The statistical population of this research includes companies accepted in Tehran Stock Exchange for the period 1392 to 1396, which is a sample of 15 banks. In this research, panel data was used to estimate the model. Descriptive and inferential methods have been analyzed to analyze the obtained data. In this research, Eviews software was used to test the hypotheses. The results of using ordinary least squares regression showed that the size of the board of directors and the percentage of unauthorized members had a positive and significant effect on bank financial stability.

Key words

financial stability, corporate governance, bank, board size, percentage of non-obligated members

1. Graduate Student, Accounting Department, Payam Noor University, Tehran, Iran